

SITOWISE

Ravilinnan takamaaston kehityskuva - luontoselvitys

Päiväys	22.11.2023
Tekijät	Jussi-Pekka Manner
Tarkistaja	Juha Kiiski
Projektinnumero	YKK68042

Sisällys

1	JOHDANTO	3
2	SELVITYSALUE	3
3	MENETELMÄT	4
	3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys.....	4
4	TULOKSET.....	5
	4.1 Kasvillisuus ja luontotyytit.....	5
	4.2 Uhanalaiset ja suojellut kasvilajit.....	9
	4.3 Vieraslajit	9
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	10
6	LÄHTEET	12

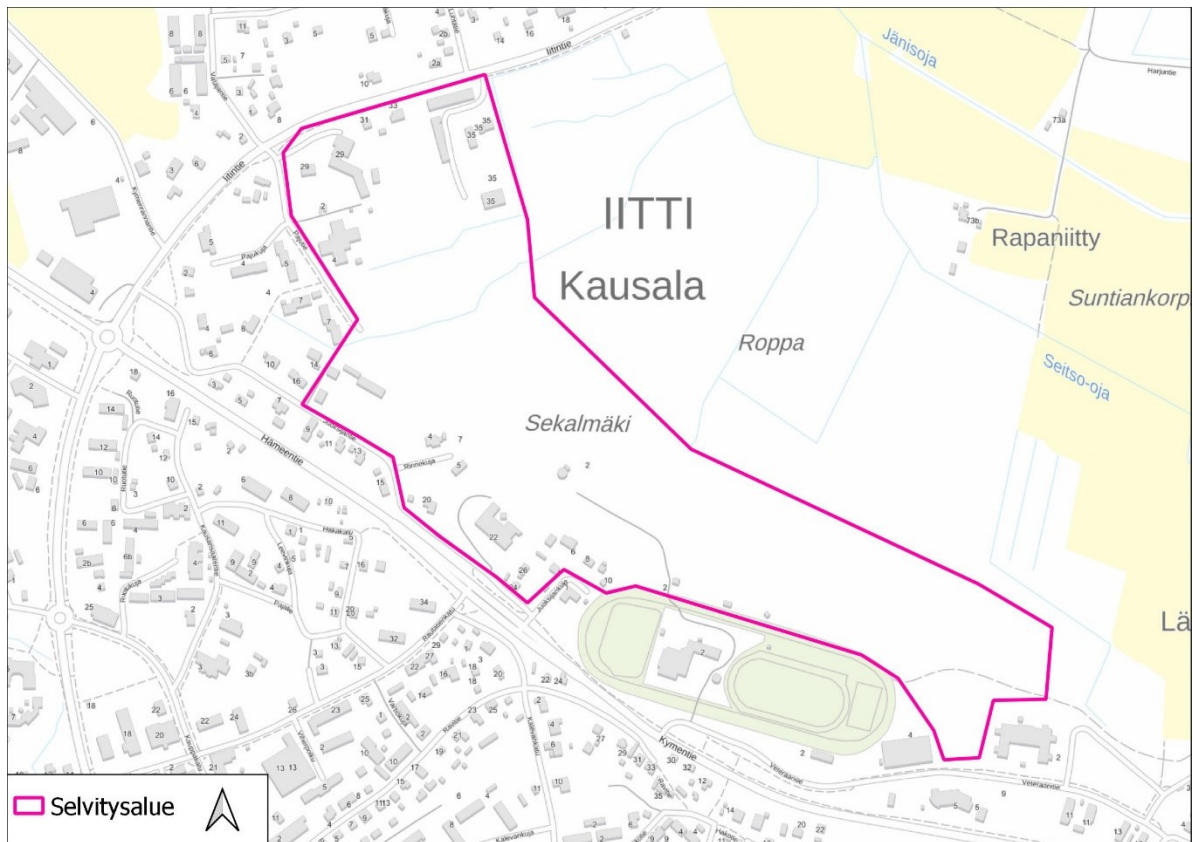
Selvityksessä käytetyt kartta-aineistot ©: Maanmittauslaitoksen taustakartat ja ilmakuvat 2023.

1 JOHDANTO

Tämä selvitys on tehty Iitin kunnan toimeksiannosta liittyen Ravilinnan takamaaston kehityskuvan suunnitteluun. Kehityskuvassa tutkitaan vaihtoehtoja koulun ja mahdollisen asuinrakentamisen sijoittumiselle Ravilinnan takamaastoon siten, että alueen maankäyttö muodostaa mahdollisimman toimivan kokonaisuuden ja infrarakentamisen kustannukset pysyvät kohtuullisina. Tässä selvityksessä kartoitettiin suunnittelualueen kasvillisuus ja luontotyytit yleispiirteisesti.

2 SELVITYSALUE

Selvitysalue käsittää Ravilinnan ja juoksijantien pohjoispuolelle sekä Iitintien itä- ja eteläpuolelle sijoittuvan alueen. Selvitysalueen pinta-ala on noin 32 hehtaaria. Selvitys ei kattanut pihajonoja.

Kuva 1. Luontoselvityksen aluerajaus.

3 MENETELMÄT

3.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

Selvityksen lähtöaineistona on käytetty karttoja ja ilmakuvia. Aiemmat mahdolliset lajihavainnot alueelta tarkistettiin Lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelusta (tiedot tarkistettu 1.6.2023, ml. viranomaishavainnot). Luontoselvitys tehtiin 30.6.2022 ja siitä vastasi FM Jussi-Pekka Manner Sitowise Oy:stä. Maastossa rajattavina arvokkaina kohteina huomioitiin kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta:

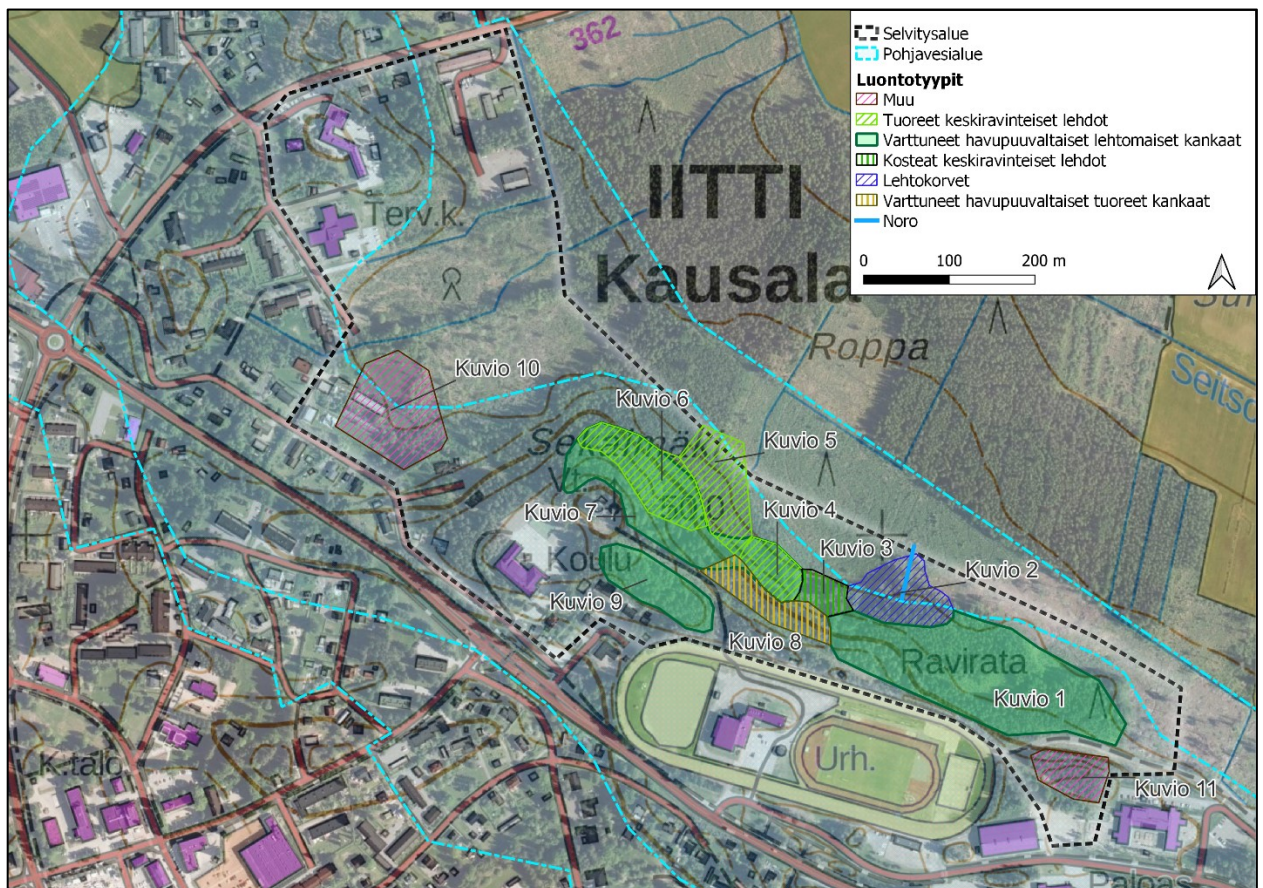
- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojeltavat luontotyypit
- Vesilain 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyypit
- Metsälain 10 § mukaiset metsäluonnon erityisen tärkeät elinympäristöt
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät luontotyypit sekä lajien uhanalaisuusluokituksen mukaiset uhanalaiset ja silmälläpidettävät sekä alueellisesti uhanalaiset lajit.
- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet (mm. perinneympäristöjen luontotyypit, iäkästä puustoa sisältävät kohteet, geologisesti arvokkaat muodostumat)

Tunnetut ja maastotyössä löydetty arvokkaat kohteet arvoitettiin luontoarvojen perusteella. Kohteiden arvotuskriteereinä käytettiin kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta. Kangasmetsien luontotyyppien edustavuuden määrittelyssä huomioitiin metsän metsänhoidollinen tila, lahoppuujatkumo, lahoppuun määrä sekä elävän puuston rakenne ja puulajisuhteet. Kuvio on osoitettu kangasmetsien uhanalaiseksi luontotyyppiksi vain, jos kohteella esiintyi lahoppu(jatkumo), puusto oli eri-ikäistä ja erirakenteista ja edustavuudeltaan kohtalainen-erinomainen.

4 TULOKSET

4.1 Kasvillisuus ja luontotyytit

Selvitysalue koostuu pääosin sekä talouskäytössä olevista metsäympäristöistä että virkistysmetsinä hoidetuista metsistä. Metsäalueilla risteää useita polkuja ja maasto on monin paikoin kulunutta. Selvitysalueelle sijoittuu myös useita kasvillisuudeltaan muuntuneita alueita. Puutarhalajistoa sekä kulttuurilajistoa on levinnyt paikoin metsäkuvioiden reunaosiin. Selvitysalueen länsiosissa olevien vanhojen kasvihuoneiden ympäristö on pahasti vieraslajien valtaama (kuvio 10). Raviradan pohjoispuolen metsäalueella on virkistysmetsinä hoidettujen tuoreiden ja lehtomaisten kankaiden lisäksi lehtoja (kuviot 3–6) sekä huomionarvoisimpana pienialainen lähdelehto (kuvio 2) ja siitä pohjoiseen purkautuva noro. Lähdelehto on luokiteltu lehtokorveksi. Selvitysalue sijoittuu Suomen ympäristökeskuksen aineistojen perusteella pohjavesialueelle, joka kuuluu luokkaan Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue (2).

Kuva 2. Luontotyytit selvitysalueella.

Taulukko 4-1. Kooste selvitysalueen luontotyypeistä, uhanalaisuudesta ja edustavuudesta. Luokittelussa käytetyt edustavuusluokat ovat: ei luontotyyppi, heikko, kohtalainen, hyvä ja erinomainen. Uhanalaisuusluokat ovat: CR (Äärimmäisen uhanalaiset), EN (erittäin uhanalaiset), VU (vaarantuneet), NT (silmläpidettävät), DD (puutteellisesti tunnetut), LC (elivoimaiset).

Kuvio	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka koko maa/ Etelä-Suomi	Kuvaus	Edustavuus
1	Varttuneet havupuuvallattaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	Tavanomaista, hoidettua ja melko tasaikäistä lehtomaisen kankaan virkistysmetsää. Paikoin tiheä kuusikko varjostaa kenttäkerrosta. Lahopuuta vähän. Kuluneisuutta.	Heikko
2	Lehtokorpi ja havumetsävyöhykkeen norot	VU/EN / DD/DD	Kostea pohjavesivaikutteinen lehtokorpilaikku, jossa useita luonnontilaisia tihkupintoja. Suuret saniaiset ja metsäkorte hallitsevat kenttäkerrosta, myös mesiangervo on runsas. Alueen keskiosiin sijoittuu uomaltaan luonnontilainen noro. Puusto pääosin pieniläpimittaisista lehtipuuta. Pensaskerroksessa on puiden taimien lisäksi näsiää ja koiranheisiä, vieraslajeista melko runsaasti isotuomipihlajaa. Puustoa harvennettu, vanhoja kantoja. Rajautuu pohjoisessa ja idässä kosteapohjaiseen taimikkoon.	Kohtalainen
3	Tuoreet keskiravinteiset lehdot	VU/VU	Puusto pääosin nuorta-varttunutta, yksittäisiä hyvin järeitä kuusia ja haapoja. Paikoin kuusi hyvin tiheänä ja kenttäkerrosta varjostavana. Pensaskerroksessa koiranheisi, tuomi ja pähkinäpensas. Paikoin avoimia reheviä kohtia. Vanhoja kantoja ja polkuja, kuluneisuutta. Alueella kasvaa lisäksi isotuomipihlajaa.	Kohtalainen

Kuvio	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka koko maa/ Etelä-Suomi	Kuvaus	Edustavuus
4	Kosteat keskivinteiset lehdot	NT/NT	Puusto hakattu, muuttunut. Alueella runsaasti tertuseljaa	Heikko
5	Tuoreet keskivinteiset lehdot	VU/VU	Luonnontilaltaan muuttunut ja hakkuiden heikentämä lehto, jossa puusto pääosin tiheää lehtipuuta (haapa, hies- ja rauduskoivu, yksittäisiä kuusia ja mäntyjä. Vanhoja kantoja melko runsaasti, myös pieniläpimittaisia.	Heikko
6	Tuoreet keskivinteiset lehdot	VU/VU	Kivikkoinen rinnelehto, edustavimmat osat rajauksen itä- ja keskiosissa. Puusto pääosin pieniläpimittaista lehtipuuta (haapa, koivut, pihlaja, raita. Pensaskerroksessa lisäksi tertuselja. Yksittäisiä järeitä kuusia ja haapoja. Vaihtuu pohjoisosan lehtomaisesta kankaasta.	Kohtalainen
7	Varttuneet havupuuvallattaiset lehtomaiset kankaat	NT/NT	Kivikkoinen ja puustoltaan melko edustava lehtomainen kangas. Sekapuustoinen; järeitä kuusia, koivuja ja haapoja. Lahopuuta kuitenkin melko niukasti. Kenttäkerroksen valtalajina mustikka, kivikkoisissa paikoissa kivikkoalvejuuri runsaana. Vanhoja kantoja, lievää kuluneisuutta. Vaihtuu idässä tuoreeksi kankaaksi, pohjoisessa tuoreeksi lehdoksi. Läntisin osa puustoltaan tasaikäistä ja vähemmän edustavaa.	Hyvä
8	Varttuneet havupuuvallattaiset tuoreet kankaat	NT/VU	Mäntyvaltainen virkistysmetsä. Lievää eri-ikäisrakenteisuutta, ei juuri lahopuuta.	Heikko

Kuvio	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka koko maa/ Etelä-Suomi	Kuvaus	Edustavuus
9	Varttuneet havupuuvaltaiset lehtomaiset kangas	NT/NT	Itäosissa ja alarinteessä varttunutta lehtomaista kangasta, puustossa myös melko kookkaita haapoja. Län-siosassa vaihtuu tuoreeksi kangaksi (mäntyjä ja lehtipuita). Metsän rakenteessa monipuolisuutta, mutta lahoppuun määrä melko vähäinen.	Kohtalainen
10	Ei uhanalainen luontotyyppi	-	Vanhaa peltoa/kasvihuoneen aluetta. Lehtokasvillisuutta paikoin. Runsaasti vieraslajeja (mm. komealupiini, kurttu-ruusu).	-
11	Ei uhanalainen luontotyyppi	-	Tasaikäinen kuusitalousmetsä	-

Kuva 3. Lehtokorpea ja noro kuviolla 2.

Kuva 4. Tuoretta lehtoa kuviolla 4 (vasen kuva) ja kuviolla 6 (oikea kuva).

Kuva 5. Lehtomaisen kankaan metsää kuviolla 7 (vasen kuva) ja kuviolla 8.

4.2 Uhanalaiset ja suojellut kasvilajit

Selvitysalueella ei havaittu uhanalaisia tai suojeltuja kasvilajeja. Selvitysalueelta ei myöskään ole aiempia havaintoja uhanalaisista kasvilajeista.

4.3 Vieraslajit

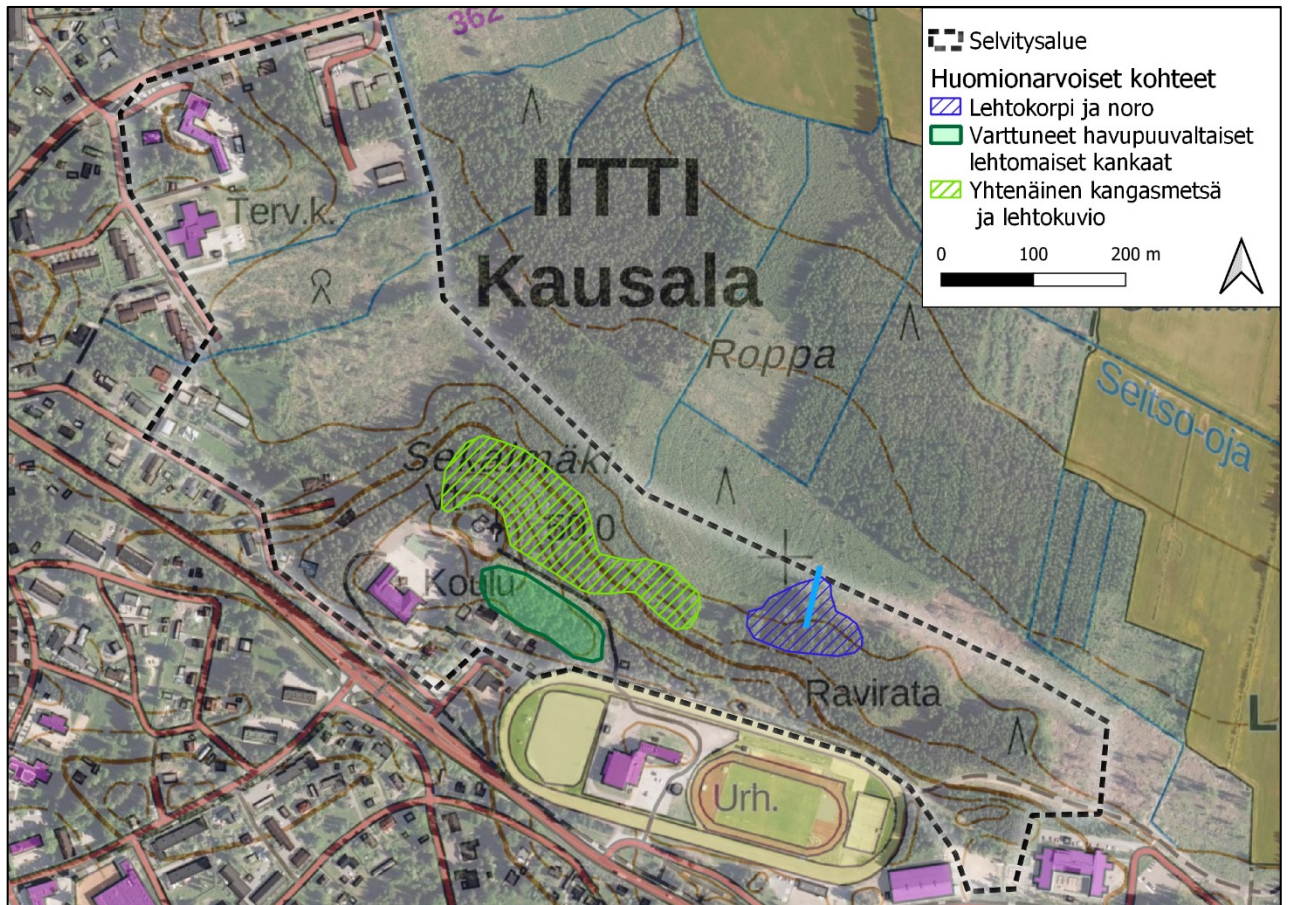
Selvitysalueella esiintyy useita vieraslajeja, useimmiten teiden varsilla avoimilla alueilla sekä pihapiirien läheisyydessä. Yleisin selvitysalueelta havaittu vieraslaji on komealupiini, jota esiintyy useassa osassa selvitysalueetta erilaajuisina kasvustoina. Lisäksi selvitysalueella esiintyy runsaasti isotuomipihlajaa. Muita selvitysalueella havaittuja EU:n vieraslajiasetuksessa tai kansallisesti haitalliseksi säädettyjä vieraslajeja on kurturuusu, jota esiintyy vanhojen kasvihuoneiden ympäristössä selvitysalueen länsiosissa. Useassa osassa selvitysalueetta kasvaa lisäksi terttuseljaa, jota ei ole luokiteltu haitalliseksi vieraslajiksi sekä muita puutarhalajeja.

Kuva 6. Komealupiinia kasvihuoneiden alueella (vasen kuva) sekä Raviradan pohjoispuolella (oikea kuva).

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Selvitysalueella on melko edustavia ja yhtenäisiä metsäluontotyyppisiä, joista suurin osa on eriasteisesti hoidettua kaupunkialueille tyypillistä virkistysmetsää. Kasvillisuus on suuressa osassa selvitysalueella tavanomaista tuoreiden ja lehtomaisten kankaiden sekä tuoreiden lehtojen kasvillisuutta. Metsäalueet ovat paikoin voimakkaasti kuluneita virkistyskäytön seurauksena. Selvitysalueelle sijoittuu lisäksi kasvillisuudeltaan muuttuneita alueita, joissa esiintyy runsaasti vieraslajeja.

Kuva 7. Huomionarvoiset kohteet.

Uhanalaiset, osittain edustavat, edustavuudeltaan vähintään kohtalaiset luontotyypit tulisi huomioida alueen suunnittelussa. Näitä ovat etenkin Sekalmäen pohjoisrinteessä sijaitsevat, rakenteeltaan monipuoliset ja melko yhtenäisen kokonaisuuden muodostavat lehtomaisen kankaan ja lehtokuviot. Myös Sekalmäen eteläpuolelle ja alakoulun itäpuolelle sijoittuu kohtalaisen edustava ja rakenteeltaan melko monipuolinen lehtomaisen kankaan metsäkuvio. Raviradan pohjoispuolelle sijoittuu lisäksi Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi (EN) luokiteltu lehtokorpi, jossa on useita tihkupintoja käsittävä lähteikköalue sekä pohjoiseen purkautuva noro. Lähteiköt ja norot ovat vesilain suojelemia kohteita, joiden luonnontilan muuttaminen on kiellettyä. Uhanalaista tai suojeltua kasvilajistoa ei selvityksissä havaittu.

Raviradan pohjoispuolelle sijoittuvat metsät ovat liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä, ja liito-oravan esiintyminen alueella tulisi selvittää ennen jatkosuunnittelua.

6 LÄHTEET

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. ja Liukko, U.-M. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. ISBN: 978–952–11–4974–0.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018: Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2: Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 5/2018. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. ISBN:978–952–11–4819–4.

Suomen lajitietokeskus laji.fi. Lajitiedot selvitysalueelta, tiedot tarkistettu 1.6.2023